

Participatiereglement Lokaal bestuur Lede

Zitting van 20 juni 2024. Gewijzigd in zitting 15 mei 2025 en 21 mei 2026.
Gepubliceerd 2 juni 2026.

We voorzien in Lede een aantal kanalen en mogelijkheden voor inspraak en burgerparticipatie. Deze worden in dit reglement beschreven; hierbij wordt met “lokaal bestuur” zowel het gemeentebestuur als het OCMW van Lede bedoeld.

Afdeling 1 – Inleidende bepalingen

Artikel 1 – Doelstellingen en toepassingsgebied

Dit reglement geeft, in toepassing van artikel 304 van het decreet lokaal bestuur, nadere invulling aan een aantal vormen van inspraak, betrokkenheid en participatie vanwege de burgers en diverse doelgroepen ten aanzien van het beleid, de besluitvorming en de dienstverlening. We koppelen enkele essentiële zaken die juridisch verankerd moeten worden (inspraak, klachten, voorstellen van burgers, verzoekschriften, volksraadplegingen en openbaarheid van bestuur) aan meer inhoudelijke kwaliteitskenmerken voor een goede burgerparticipatie.

De organen van de gemeente zijn de gemeenteraad, de voorzitter van de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen, de burgemeester en de algemeen directeur. De organen van het OCMW zijn de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau, het bijzonder comité voor maatschappelijk welzijn en de algemeen directeur. Het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau kunnen, naast de inspraakvormen die in dit reglement benoemd worden, nog op andere manieren belanghebbenden informeren, consulteren en/of betrekken.

Artikel 2

Het participatiereglement benoemt de doelen, de voorwaarden en een aantal spelregels om een kwaliteitsvolle participatie in Lede te bewerkstelligen. Het bestuur engageert zich tot het voeren van een beleid dat gericht is op participatie en heeft daarbij aandacht voor zowel participatie op initiatief van de organisatie zelf als participatie op initiatief van de burger. Deze participatie zorgt voor openheid en transparantie.

Artikel 3

Overeenkomstig art. 39§1 van het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad en OCMW-raad hebben de gemeenteraadscommissies als taak het formuleren van voorstellen over de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de inspraak van de bevolking telkens als dat voor de beleidsvoering wenselijk wordt geacht.

Artikel 4

Het participatiereglement is niet limitatief bedoeld: naast de participatievormen die in dit reglement uitdrukkelijk worden genoemd, zijn nog tal van andere vormen mogelijk. Hij of zij die participatie organiseert, kan zijn of haar belanghebbenden ook steeds nog op een andere manier informeren, consulteren en betrekken. De keuze van participatiemethodiek zal afhangen van de doelstelling, de stand van zaken van een bepaald project en de vigerende maatschappelijke context. Ook de graad van participatie zal per casus bepaald worden en is afhankelijk van heel wat factoren.

Artikel 5

Participatie is een recht voor iedereen. De deelnemers brengen hun expertise in als (ervarings)deskundige. Inwoners, gebruikers of betrokkenen zijn immers degene die een bepaalde situatie ervaren en er over kunnen spreken en oordelen. Het zorgt voor een dialoog tussen verschillende ideeën en levert het bestuur mogelijk andere, vernieuwende en bredere inzichten op. Participatie is tevens een leerproces waarbij we ook aandacht hebben voor groepen die minder kansen hebben tot participatie omwille van diverse redenen. Het blijft een uitdaging ook hen te bereiken en hiervoor dienen stevast inspanningen geleverd te worden, te bekijken per casus in overleg met verschillende diensten die het sociaal welzijn van mensen behartigen.

Artikel 6

Deelnemen aan betekent betrokkenheid, op initiatief van burgers of op initiatief van bestuurders, in processen van dialoog en brainstorm om zodoende een degelijk beleid te vormen. Het zorgt ervoor dat deelnemers hun blik verruimen door ideeën met anderen uit te wisselen. Participatie ambieert op het einde van de rit een bredere gedragenheid van de genomen beslissing(en) en een gevoel van mede-eigenaarschap waardoor de legitimiteit van de keuzes versterkt wordt.

Artikel 7

Met participatie wordt ingespeeld op de bestaande noden en behoeften bij de burgers. Het bestuur kiest voor positieve, constructieve participatie waarin alle partijen respectvol met elkaar omgaan. Transparantie en vertrouwen zijn hierbij van essentieel belang. Tijdens het volledige participatieproces wordt aan alle actoren de mogelijkheid geboden hun standpunt te beargumenteren en daarover in dialoog te gaan om op die manier tot een gedragen voorstel te komen.

Artikel 8

Het Lokaal bestuur Lede zorgt voor alle inwoners en draagt een aantal kernwaarden hoog in het vaandel: integriteit, respect, goede communicatie, samenwerking en klantgerichtheid. Inzetten op burgerparticipatie sluit aan bij deze organisatiewaarden.

Afdeling 2 – Adviesraden

Artikel 9

De gemeenteraad kan adviesraden oprichten. De gemeenteraad stelt voor elke adviesraad statuten vast, beslist wanneer de raadpleging van de adviesraad verplicht is en stelt financiële middelen ter beschikking, nodig voor het vervullen van hun taak.

Artikel 10

De wijze van samenstelling wordt door de gemeenteraad bepaald in functie van voldoende representativiteit voor het betrokken domein.

Gemeenteraadsleden en leden van het college van burgemeester en schepenen kunnen geen stemgerechtigd lid zijn. Ten hoogste twee derde van de leden van een adviesraad mag van hetzelfde geslacht zijn. Als dat niet het geval is, kan niet op rechtsgeldige wijze advies worden uitgebracht. (cfr. artikel 304,§3 DLB).

Artikel 11

Elke adviesraad bestaat uit vertegenwoordigers van de verenigingen die op een bepaald terrein werkzaam zijn, leden die gevraagd werden omwille van hun deskundigheid, één vertegenwoordiger van het college van burgemeester en schepenen en één gemeentelijke ambtenaar, die verantwoordelijk is voor administratie en secretariaat van de betreffende raad.

Het doel van de adviesraden is zowel de individuele burger als de georganiseerde burger inspraak te bieden in het gemeentelijk beleid. Via een adviesraad kan je dus jouw mening kenbaar maken.

Artikel 12

Voor adviesraden die door een specifieke hogere regelgeving ingesteld zijn, gelden de betreffende hogere voorschriften inzake taak, bevoegdheid, samenstelling en werking.

Afdeling 3 - Meldingen

Artikel 13

Een melding is een gebrek dat de burger signaleert, waarbij hij wenst dat het bestuur optreedt, zonder dat de burger (reeds) ontevreden is over het optreden van het bestuur. Een melding moet onderscheiden worden van een klacht. Wanneer er niet correct wordt ingespeeld op een melding, kan dat wel leiden tot een klacht van de burger.

De meldingen zijn ingedeeld in diverse categorieën en eenvoudig in te dienen via de website. Voor sommige meldingen dien je een meldingskaart in te vullen maar waar mogelijk wordt de burger toegeleid naar een achterliggend softwarepakket dat meteen een werkopdracht aanmaakt. De burger blijft op de hoogte van de uitvoering van die werkopdracht.

Afdeling 4 - Klachtenbehandeling

Artikel 14

Een klacht is een duidelijke uiting van ontevredenheid, waarbij de ontevreden burger klaagt over een door het bestuur (al dan niet) verrichte handeling of prestatie. Een klacht moet betrekking hebben op een concrete handelswijze van het bestuur in een bepaalde aangelegenheid of de concrete toepassing van een bestaande regelgeving. Klachten kunnen onder meer gaan over de handelswijze van medewerkers of mandatarissen, abnormale traagheid, slechte wil, het uitblijven van een initiatief of een manifest kwaliteitsgebrek met betrekking tot het onthaal van de burger.

De gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn organiseren bij reglement een systeem van klachtenbehandeling. Het klachtenreglement voor Lokaal bestuur Lede werd goedgekeurd in de gemeenteraad van 20 december 2007 en geactualiseerd in zitting van 17 maart 2022. De werkwijze om een klacht in te dienen, is laagdrempelig en duidelijk zichtbaar op onze website.

Afdeling 5 – Verzoekschriften

Artikel 15

§1 Overeenkomstig artikel 28 van de Grondwet en artikel 304, §2 van het Decreet Lokaal Bestuur, heeft iedereen het recht verzoekschriften in te dienen bij de organen van de gemeente en bij de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De modaliteiten hiervan worden bepaald in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad in artikels 42 en 43.

§2 Een verzoekschrift is een brief of petitie gericht aan de gemeenteraad of raad voor maatschappelijk welzijn, waarin een verzoek wordt geformuleerd om iets te doen of niet te doen. Het kan gaan om een vraag om het beleid of de reglementering van de gemeente of het OCMW te wijzigen. In ieder geval dient het verzoekschrift betrekking te hebben op de rechtstreekse bevoegdheid van het bestuur of het gemeentelijk belang.

§3 Verzoekschriften die een onderwerp betreffen dat niet tot de bevoegdheid van de gemeente behoort, zijn onontvankelijk. Verzoekschriften die duidelijk tot de bevoegdheid van het OCMW

behoren, worden overgemaakt aan het bevoegde orgaan van het OCMW. De indiener wordt daarvan op de hoogte gebracht.

Artikel 16

Een schriftelijke vraag wordt niet als verzoekschrift beschouwd als:

- 1° de vraag onredelijk is of te vaag geformuleerd;
- 2° het louter een mening is en geen concreet verzoek;
- 3° de vraag anoniem, d.w.z. zonder vermelding van naam, voornaam en adres, werd ingediend;
- 4° het taalgebruik ervan beledigend is.

Het orgaan of de voorzitter van het orgaan maakt deze beoordeling. Hij kan de indiener om een nieuw geformuleerd verzoekschrift vragen dat wel aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.

Artikel 17

Is het een verzoekschrift voor de gemeenteraad, dan plaatst de voorzitter van de gemeenteraad het verzoekschrift op de agenda van de eerstvolgende gemeenteraad indien het minstens 14 dagen vóór de vergadering werd ontvangen. Wordt het verzoekschrift later ingediend, dan komt het op de agenda van de volgende vergadering.

De gemeenteraad kan de bij zijn ingediende verzoekschriften verwijzen naar het college van burgemeester en schepenen of naar een gemeenteraadscommissie met het verzoek om over de inhoud ervan uitleg te verstrekken.

Artikel 18

De verzoeker of, indien het verzoekschrift door meerdere personen ondertekend is, de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift, kan worden gehoord door het betrokken orgaan van de gemeente. In dat geval heeft de verzoeker of de eerste ondertekenaar van een verzoekschrift het recht zich te laten bijstaan door een persoon naar keuze.

Artikel 19

Het betrokken orgaan van de gemeente verstrekt, binnen drie maanden na de indiening van het verzoekschrift, een gemotiveerd antwoord aan de verzoeker of, indien het verzoekschrift door meer personen ondertekend is, aan de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift.

Afdeling 6 – Voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad

Artikel 20

Een burger kan via een handtekeningactie één onderwerp op de agenda van de gemeenteraad plaatsen. Hij of zij kan dat ook zelf komen toelichten. Een voorstel van de burger bevat een duidelijk omschreven verzoek of vraag aan de gemeenteraad. Het wordt eventueel vergezeld van stukken die de gemeenteraad kunnen voorlichten.

Voorstellen van burgers kunnen alleen betrekking hebben op zaken waarvoor de gemeente bevoegd is.

Artikel 21

§1 Een voorstel / vraag van de burger bevat volgende gegevens:

- a. naam, voornaam, woonplaats en geboortedatum van minstens één initiatiefnemer, die tevens inwoner van de gemeente is;
- b. een postadres van de initiatiefnemer(s);
- c. de namen, voornamen, woonplaats, geboortedatum, datum en handtekening van minstens 1% van het totaal aantal inwoners ouder dan 16 jaar. Dit aantal bedraagt 195 en geldt voor de ganse legislatuur.

§2 De initiatiefnemer(s) en ondertekenaars dienen inwoner te zijn van de gemeente en 16 jaar of ouder te zijn.

§3 Een voorstel / vraag is niet ontvankelijk als:

- a. de vraag onredelijk of te vaag geformuleerd is;
- b. het louter een mening en geen concreet voorstel is;
- c. het taalgebruik beledigend is.

Artikel 22

De ondersteuningsverklaringen van ondertekenaars kunnen op papieren lijsten worden ingezameld of via een elektronische (internet)applicatie.

De datum wordt steeds genoteerd bij de handtekening.

Artikel 23

§1 Een voorstel van de burger wordt niet als vraag beschouwd als:

- de vraag over een persoonlijk dossier is;
- de vraag onredelijk is of te vaag geformuleerd;
- het louter een mening is en geen concrete vraag of verzoek is;
- de vraag of verzoek anoniem, d.w.z. zonder vermelding van naam, voornaam en adres, werd ingediend;
- het taalgebruik ervan beledigd is.

§2 Als het burgervoorstel over een vraag of voorstel of agendapunt gaat die eerder al aanbod kwam en geen essentieel nieuw element aanbrengt, dan kan de voorzitter van de gemeenteraad hier naar verwijzen en beslissen het burgervoorstel niet ten gronde te behandelen op de gemeenteraad.

Artikel 24

Voorstellen / vragen van burgers worden schriftelijk of digitaal ingediend, uiterlijk de 1ste werkdag van de maand, bij de voorzitter van de gemeenteraad die daarvan het college van burgemeester en schepenen op de hoogte stelt, teneinde het voorstel te agenderen op de eerstvolgende gemeenteraad.

Artikel 25

§1 Per inwoner mag men 1 vraag of voorstel per jaar op de agenda van de gemeenteraad plaatsen.

§2 In juni en december kunnen geen voorstellen worden geagendeerd, omdat het budget dan geagendeerd wordt.

Artikel 26

De voorzitter van de gemeenteraad besluit binnen 1 maand of het voorstel voldoet aan de vereisten bepaald in voorgaande artikelen.

Artikel 27

§1 Indien het voorstel aan de vereisten voldoet, wordt het geagendeerd op de eerstvolgende gemeenteraad.

§2 De initiatiefnemer, of één van hen indien het meerdere initiatiefnemers betreft, krijgt 10 minuten spreektijd tijdens deze gemeenteraadsvergadering. De initiatiefnemer kan zich laten vergezellen door een persoon naar keuze.

§3 Er is gelegenheid voor de raadsleden om aan de initiatiefnemer vragen te stellen.

Artikel 28

De raad neemt, niet later dan 3 maanden na de in artikel 27 bedoelde raadsvergadering, een gemotiveerd besluit omtrent het voorstel. De voorzitter van de raad informeert de initiatiefnemers hierover schriftelijk.

Afdeling 7 - Gemeentelijke volksraadpleging

Artikel 29

De gemeentelijke volksraadpleging is het decretaal geregelde proces waarbij de gemeenteraad, op eigen initiatief of op verzoek van de inwoners, een vraag met betrekking tot de gemeentelijke reglementering of het beleid voorlegt aan de bevolking van de gemeente Lede. Persoonlijke aangelegenheden en aangelegenheden betreffende de jaarrekeningen, het meerjarenplan en de aanpassingen ervan, de gemeentebelastingen en de retributies kunnen niet het voorwerp zijn van een volksraadpleging.

Voor gemeentelijke volksraadplegingen, op initiatief van de gemeenteraad of op verzoek van de inwoners, gelden de voorwaarden en de organisatieregels van de artikelen 305 tot en met 325 van het Decreet Lokaal bestuur en de uitvoeringsbesluiten daaromtrent.

Afdeling 8 - Burgerbudget

Artikel 30

Het Burgerbudget is een keuze van het Lokaal bestuur Lede om burgerinitiatief te stimuleren. Met het Burgerbudget kunnen inwoners van Lede acties opzetten met als specifiek doel de leefbaarheid, het samenleven, de bewonersparticipatie en de onderlinge betrokkenheid in de buurt te verbeteren. Dit

gebeurt steeds naar aanleiding van een projectoproep door het lokaal bestuur maar in de loop van het project staat een grote mate van zelfinitiatief van burgers wel centraal.

Artikel 31

Wie komt in aanmerking voor de projectsubsidie?

- Natuurlijke personen gedomicilieerd in Lede;
- Natuurlijke, minderjarige personen, gedomicilieerd in Lede, mits begeleiding door wettelijke vertegenwoordiger;
- (Feitelijke) verenigingen met werkingsgebied in Lede; waarvan de verantwoordelijke natuurlijke persoon, gedomicilieerd is in Lede;
- Scholen op het grondgebied van Lede;
- Rechtspersonen met een maatschappelijke zetel of vestiging in Lede. Eén persoon, één vereniging, één ondernemer of één school kan projectindieners (begunstigde) zijn van maximaal één projectvoorstel.

Artikel 32

Welke projectvoorstellen komen in aanmerking?

- Projectvoorstellen die het algemeen belang dienen en die geen louter commerciële doelstelling hebben;
- Projectvoorstellen zonder uitgesproken religieus, filosofisch of politiek karakter;
- Projectvoorstellen die plaatsvinden op het grondgebied van de gemeente Lede;
- Projectvoorstellen die gericht zijn aan de inwoners van de gemeente Lede;
- Projectvoorstellen waarbij de projectindieners zelf voldoende de verantwoordelijkheid dragen om het project te voltooien binnen de aangegeven periode, de (financiële) haalbaarheid kunnen garanderen en de nodige vergunningen bekomen;
- Projectvoorstellen die niet onder de gesubsidieerde reguliere werking van een vereniging vallen en waarvoor geen (al dan niet gedeeltelijk) financiering is voorzien in de meerjarenbegroting van Lede;
- Projectvoorstellen waarbij er geen dubbele financiering is, afkomstig van andere subsidies van gemeente Lede of andere instanties, voor éénzelfde uitgave.

Artikel 33

Alle andere bepalingen (ontvankelijkheid, subsidiebedrag, wijze van beoordeling, uitbetaling en controle, ...) worden vastgelegd door de gemeenteraad per burgerbudget-initiatief.

Afdeling 9 – Openbaarheid van bestuur

Artikel 34

Elke burger kan bestuursdocumenten opvragen en inkijken (inzagerecht), een kopie ontvangen en uitleg vragen. Dit alles wordt openbaarheid van bestuur genoemd. Acties in het kader van openbaarheid van bestuur kunnen echter nooit de GDPR-wetgeving overtreden. Actieve openbaarheid is de verzamelaar voor de maatregelen die door het bestuur op eigen initiatief (zonder dat ernaar gevraagd wordt) worden genomen om op die manier het grote publiek te bereiken. Vb. het infoblad, gemeentelijke brieven, een informatievergadering ...

Daarnaast heb je als burger het recht om bestuursdocumenten in te zien, er een afschrift van op te vragen of er uitleg over te vragen volgens de voorwaarden die in de wet zijn opgenomen. Dit is passieve openbaarheid van bestuur. De voorwaarden van openbaarheid en de werkwijze om documenten aan te vragen, staan vermeld op de website.